

Známkové emise letošního léta

Stránky vyhrazené novinkám České pošty v minulém čísle vyplnil aktualizovaný Emisní plán ČP a informace o změnách stavu jejích služeb, k novým známkám se tedy dostáváme až dnes. Jde o čtyři emise věnované pěti osobnostem, některé známe z dějepisu, další z filmového plátna a jednu z posledních stránek novin věnovaných sportu. Žily v různých dobách, všechny však spojuje zajímavý životní příběh. My se s nimi teď seznámíme v pořadí podle katalogových čísel.

Libuška a Josef – Popelka a Vrchní, prchni!

Název emise: České herečky a herci

Den vydání: 14. června 2023

Hodnoty:

34 Kč - Libuše Šafránková; kat. č. 1217

34 Kč - Josef Abrahám; kat. č. 1218

Rozměry známkových obrazů: 50 x 40 mm

Rozměr aršíku: 165 x 108 mm

Výtvarný návrh: Jan Maget

Druh tisku: OF; **Tisk:** Hradištko, sro.

Tisková forma: 6 AP (2x 1217 + 2x 1218

v šachovnicovém uspořádání + 1 kupon)

Náklad: 22.000 aršíků (2x 44.000 známek)

FDC: digitální tisk; 2.400 sérií; **Tisk:** Hradištko, sro.

Kinematografie mě zajímá od dětství, jako kluk jsem viděl snad každý film v okolních dejvických kinech Orlík, Svornost, Kyjev a Bruska, později jsem vyrážel do kina Klub v Klimentské ulici číslo 4, kde promítali filmy, jež nebyly v běžné distribuci (taky nebylo snadné se tam dostat). Jak by mě tehdy mohlo napadnout, že jednou budu v sousedním domě číslo 6 pracovat, a to dokonce i v bývalém kinosálu, v němž byly za protektorátu tehdejšími pohlavářům v čele s K. H. Frankem promítány nové čes-

ké filmy. O čtyři desetiletí později jsem jich hodně viděl jako student dokumentaristiky na pražské FAMU, to ale bylo v paláci Lažanských, na nábřeží, v jehož přízemí je slavná kavárna Slavia. Dneska už do kina zajdu málokdy, doba se změnila, zajímavé filmy jsou brzy po premiéře zařazeny do programů streamovacích televizních služeb, jichž je u nás mnoho a vzájemně si konkurují, nebo jsou dokonce točeny přímo pro ně a do kin se ani nedostanou. Dalším novým fenoménem jsou TV seriály, některé dokonce s díly o délce běžného celovečerního filmu, i ty ubírají kinům diváky. Jejich provozovatelé na to reagují zřizováním multikin s řadou menších sálů, z nichž některé mají třeba jen dvacítku luxusních křesel po dvojicích, se stolkem, na který číšník servíruje večeři.

Doba se změnila, ale my starší si dobře vzpomínáme, že film na velkém plátně se zvukovými efekty je přece jen jiné pokoukání, než na TV obrazovce. Před rokem '89 patřila návštěva biografu k nemnoha příjemnostem, jež byly tehdy běžně dostupné. A pohádky a komedie, z nichž dvě z nejoblíbenějších zmiňujeme v titulku, projasnily den a pamatujeme si je dodnes. Hrála v nich řada vynikajících herců, k nimž patřila i dvojice na nové emisi.

Libuši Šafránkovou a Josefa Abraháma měli diváci opravdu rádi. Byli to herci v jejichž projevu se snoubila jakási křehkost až ostýchavost s vnitřní silou, kterou nemuseli dávat najevo, ale každý ji vskrytu vycítil. A ta jejich mluva! Krásná čeština se zvukomalebnou měkostí danou rodnou Moravou, jejíž nářečí jsou zpěvnější, než jak se mluví v Čechách.

Oba měli k umění blízko už od dětství díky rodině, v obou se totiž věnovali herectví nebo hudbě.

Libuška (jak ji všichni známe) Šafránková se narodila v Brně v rodině učitele hudby. Poprvé se na „plátně“ míhla v televizním filmu *Strýčkův sen*, natočeném podle stejnojmenné Dostojevského předlohy. Šlo ale o tak malou roli, že ji mnozí diváci ani nezaznamenali, jak alespoň lze soudit podle internetových diskuzí. To bylo v roce 1971, kdy byla právě plnoletá a končila studia na brněnské Státní konzervatoři. Její zjevný talent ji už ve druhém ročníku zajistil hostování ve Státním divadle v Brně. Po ukončení školy získala angažmá v pražském Divadle Za branou, po jeho nuceném uzavření hrála v Činoherním klubu a v Národním divadle. Její mladistvý vzhled ji předurčoval k rolím princezen na jevišti i ve filmu a televizi. Do srdcí diváků se zapsala rolí Barunky ve dvoudílné televizní *Babičce*, v níž hrála jako šestnáctiletá. Komu neukápla slza, když v závěru filmu přišla říct včelíčkám, že babička už není, umřela...

Mezinárodní proslulosti dosáhla o dva roky později v titulní roli filmu *Tři oříšky pro Popelku*, hojně reprizovaného nejen u nás, ale i v řadě dalších zemí.

Osud Libuši Šafránkové nedopřál dlouhý život - vždyť co to dneska je 68 let, ženy u nás v průměru žijí o čtrnáct let déle. Využila jej však dokonale - hrála ve více než 150 filmech a mnoha televizních inscenacích, dlouhý je i seznam jejich rolí divadelních.

Se svým manželem Josefem Abrahámem se na scéně, plátně a obrazovce setkala mnohokrát, rozkošná byla její manželka a maminka z filmu *Vrchní, prchni!*

Josef se narodil ve Zlíně (rodina žila v Kunovicích), o čtrnáct let dříve než Libuška. Jeho původ jej předurčil k dráze duchovního, jeho dědeček byl evangelickým farářem. Doba tomu ale nepřála, a tak zvítězily geny umělecké, jeho strýc Martin Hollý byl slovenským hercem a divadelním režisérem. Podobným směrem se v životě ubírala i Josefova starší sestra Božena, filmová novinářka a příležitostná herečka. S divadlem a filmem mělo co do činění více členů rodiny, takže se dá říci, že v jeho případě nepadlo jablko daleko od stromu.

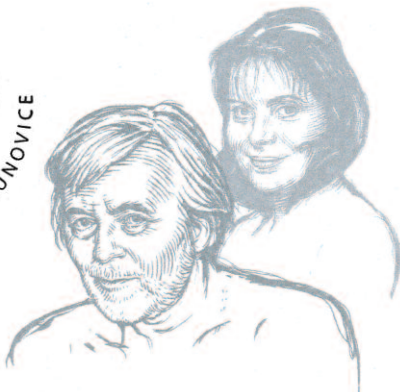
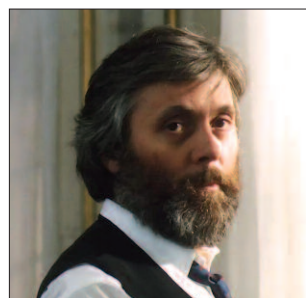
Pro svůj ne právě proletářský původ to s přijetím na vysokou školu neměl snadné, ale nakonec se dostal na DAMU a po jejím absolvování se jako třiatdvacetiletý uplatnil ve Vinohradském divadle, odkud po třech letech přešel do Činoherního klubu. Tady za tři dekády ztvárnil mnoho nezapomenutelných rolí, některé byly zachyceny i na filmový pás. A tak se můžeme v televizi občas potěšit jeho panem Mulliganem v *Penzionu pro svobodné pány* nebo poštmistrem v *Revizorovi*.

Největší popularitu mu asi přinesla role primáře Blažeje v *Nemocnici na kraji města* a role Dalibora Vrány ve filmu *Vrchní, prchni!* Mně se ale nejvíc líbil v Menzelově filmu *Konec starých časů*, natočeném podle románu Vladislava Vančury. Díky jeho postavě knížete a plukovníka Alexandra Megalrogo se na tuhle trošku smutnou komedii rád dívám, kdykoli ji některá televizní stanice reprizuje.

Asi všichni jsme se před dvěma lety se smutným překvapením dozvěděli, že nás navždy opustila Popelka, a mysleli na to, jak těžké to pro jejího manžela muselo být. To, že ji brzy následoval naznačuje, že se mu bez ní už nechtělo žít...

Sešli se snad v herečce nebí a určitě na novém aršíku, po němž se na radě pošt doslova zaprášilo. To víme z telefonátů a mailů čtenářů Filatelie, v nichž nás žádali o radu, kde by si jej mohli ještě koupit.

Oba portréty na známkách jsou věrné a povedly se i ty na FDC. Zdařilá jsou i obě razítka. FB

FDC